

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/229/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7619203035
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7619203035.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členiek JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcu: I. M., W.. X.X.XXXX, F. M. Č.. XXX, U. C., zastúpeného Mgr. Petrom Piatnikom, advokátom so sídlom v Poprade, Nám. sv. Egídia 29/69, proti žalovanému: Pozemkové spoločenstvo - družstvo Torysky, so sídlom Torysky č. 70, IČO 36608246, zastúpenému JUDr. Jurajom Lukáčom, advokátom so sídlom v Poprade, Nám. sv. Egídia 11/6, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 14. júla 2020 č.k. 12C/12/2019 - 198 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom zo dňa 14. júla 2020 č.k. 12C/12/2019 - 198 rozhodol, že:

I/ žalovaný je povinný do troch dní od právoplatnosti rozsudku za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu poskytnúť žalobcovi písomné ospravedlnenie a ďalej zaslať cit. písomné ospravedlnenie aj všetkým členom družstva, ktorých žalovaný ku dňu právoplatnosti tohto rozsudku eviduje v zozname svojich členov, a to v tomto znení:

„Pozemkové spoločenstvo - družstvo Torysky, so sídlom: Torysky č. 70, Torysky 053 71, IČO: 36 608 246, sa ospravedľuje p. I. M., W.. X.X.XXXX, F. M. Č.. XXX, U. C. XXX XX, za nepravdivé skutkové tvrdenie, ktoré bolo uvedené v Stanovisku Predstavenstva Pozemkového spoločenstva - družstva Torysky k správe kontrolnej komisie pozemkového spoločenstva za rok 2016, podľa ktorého mal byť p. I. M. odvolaný (resp. mu bol zakázaný výdaj dreva) pre dokázateľnú opravu a falšovanie podkladov pre fakturáciu. Vyslovujeme týmto ľútosť, že sme predmetným nepravdivým tvrdením zasiahli do občianskej cti p. I. M.“,

II/ žalobu v časti o zaplata nia náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur z a m i e t a,

III/ ž i a d n a z o s t r á n s p o r u n e m á p r á v o n a n á h r a d u t r o v k o n a n i a.

2. Súd tak rozhodol o žalobe, podanej na súd dňa 7.5.2019, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd vydal rozsudok, že žalovaný je povinný za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu poskytnúť žalobcovi písomné ospravedlnenie a ďalej zaslať cit. písomné ospravedlnenie aj všetkým členom družstva, ktorých žalovaný ku dňu právoplatnosti tohto rozsudku eviduje v zozname svojich členov v tomto znení: „Pozemkové spoločenstvo - družstvo Torysky, so sídlom: Torysky č. 70, Torysky 053 71, IČO: 36 608 246, sa ospravedľuje p. I. M., W.. X.X.XXXX, F. M. Č.. XXX, U. C. XXX XX, za nepravdivé skutkové tvrdenie, ktoré bolo uvedené v Stanovisku Predstavenstva Pozemkového spoločenstva - družstva Torysky k správe kontrolnej komisie pozemkového spoločenstva za rok 2016, podľa ktorého

mal byť p. I. M. odvolaný (resp. mu bol zakázaný výdaj dreva) pre dokázateľnú opravu a falšovanie podkladov pre fakturáciu. Vyslovujeme týmto ľútosť, že sme predmetným nepravdivým tvrdením zasiahli do občianskej cti p. I. M., ako i že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5.000 eur.

3. V odôvodnení rozsudku prvoinštančný súd poukázal na:

3.1. argumentáciu žalobcu v žalobe, najmä že: «Žalobca patrí k zakladajúcim členom žalovaného. V období od 15.3.2013 do 15.3.2018 vykonával funkciu predsedu kontrolnej komisie žalovaného. V predmetnom období sa podieľal na vypracovaní viacerých správ kontrolnej komisie žalovaného, v ktorých sa poukazovalo na závažné nedostatky v hospodárení s majetkom žalovaného zo strany predstavenstva žalovaného. Uvedený postup žalobcu mal za následok, že sa stal pre členov predstavenstva nepohodlným a hľadali dôvod na jeho diskreditáciu. Dňa 17.10.2015 sa konalo zasadnutie predstavenstva žalovaného, z ktorého bola vyhotovená zápisnica. Na str. č. 1 cit. zápisnice sa konštatuje, že: „predseda zistil nezrovnalosti v dokladoch - dodacích listoch o výdaji dreva, nesprávne zatriedené drevo, nesúhlasilo množstvo.“ Na str. č. 2 cit. zápisnice v bode 4 s názvom Uznesenie sa uvádza: „zákaz výdaja dreva od 15.9.2015 p. M. z dôvodu nezrovnalosti v dodacích listoch (nesprávne zatriedené drevo, rozdiely v množstvách). Akonáhle sa žalobca o cit. zápisnici dozvedel, zaslal predstavenstvu list dňa 3.12.2015, v ktorom vysvetlil, že nešlo k chybnému zatriedeniu dreva bez prítomnosti osôb, ktoré drevo vydali a prebrali. Predstavenstvo upozornil, že jeho konaním došlo pre odberateľa p. V. na vydané drevo k predraženiu o vyše 900 Eur. Nakoľko na uvedený list žalobca nedostal odpoveď, tak dňa 1.3.2016 vypracoval spolu s ďalšími dvoma členmi kontrolnej komisie písomnú správu, v ktorej sa kontrolná komisia vyjadrila ku skutočnostiam ohľadom výdaja dreva, k spôsobu akým boli údajné nezrovnalosti v dodacích listoch zistené, ako aj k samotnému zákazu vydávať drevo žalobcovi. Hoci bola predmetná správa prečítaná na výročnej schôdzi v marci 2016, predstavenstvo k nej nezaujalo žiadne stanovisko, a to až do konania výročnej schôdze v roku 2018, pred ktorej konaním bolo každému z členov žalovaného spolu s pozvánkou zaslané Stanovisko Predstavenstva Pozemkového spoločenstva - družstva Torysky k správe kontrolnej komisie pozemkového spoločenstva za rok 2016 (ďalej len „Stanovisko“), v ktorom na str. 4 sa okrem iného uvádza: „po odvolaní p. I. M. pre dokázateľnú opravu a falšovanie podkladov pre fakturáciu, bol zoznam zodpovedných pracovníkov doplnený o dvoch členov kontrolnej komisie.“ Uvedené Stanovisko bolo následne zverejnené aj na webovej stránke žalovaného: [www.pozemkove.spolocenstvo <http://www.pozemkove.spolocenstvo> torysky.sk](http://www.pozemkove.spolocenstvo.torysky.sk), a to v období od 11.9.2018 do 20.2.2019. Žalobca sa domáhal ochrany podaním trestného oznámenia pre podozrenie zo spáchania trestného činu ohovárania, ktoré však orgány činné v trestnom konaní odmietli z dôvodu, že skutok podľa nich nie je trestným činom a žalobcu odkázali na civilné konanie. Následne sa žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhal v Oznámení a výzve zo dňa 20.2.2019, aby sa žalovaný zdržal akýchkoľvek zásahov do jeho osobnostných práv a to najmä, aby odstránil z webovej stránky predmetné Stanovisko a aby sa žalobcovi písomne ospravedlnil. Žalovaného upozornil, že ak sa tak nestane, tak sa bude voči nemu domáhať náhrady nemajetkovej ujmy. Žalovaný reagoval Listom - Oznámenie a výzva - Odpoveď zo dňa 1.3.2019 v ktorom mu oznámil, že výzva žalobcu bude prerokovaná na zasadnutí predstavenstva žalovaného dňa 2.3.2019. V Stanovisku zo dňa 8.3.2019 žalovaný oznámil, že na zasadnutí predstavenstva žalovaného bolo rozhodnuté, že celá vec bude predložená na členskú schôdzu, ktorá sa mala uskutočniť dňa 23.3.2019. Následne sa žalovaný odmlčal a do podania žaloby sa žalobcovi neospravedlnil. Žalovaný vyhovel výzve žalobcu len čiastočne tým, že zo svojej webovej stránky stiahol predmetné Stanovisko, čím v podstate uznal dôvodnosť nároku žalobcu. Žalovaný sa dopustil voči žalobcovi neoprávneného zásahu do jeho osobnostných práv tým, že zaslal približne 200 členom žalovaného pozvánku spolu so Stanoviskom, v ktorom sa okrem iného nachádzalo aj tvrdenie: „Pracovníci zodpovední za zatriedovanie dreva a výpočet kubatúry boli schválení členskou schôdzou po odvolaní p. I. M. pre dokázateľnú opravu a falšovanie podkladov pre fakturáciu, bol zoznam zodpovedných pracovníkov doplnený o dvoch členov kontrolnej komisie.“ Predmetné skutkové tvrdenie žalovaného bolo a aj je spôsobilé výrazným spôsobom negatívne zasiahnuť do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti žalobcu, poškodiť ho v kruhu nielen cca 200 členov družstva, ale aj v kruhu ďalších občanov obce Torysky a vzhľadom na skutočnosť, že predmetné Stanovisko bolo v období od 11.9.2018 do 20.2.2019 zverejnené na webovej stránke, aj v rámci širšej internetovej verejnosti. V dôsledku uvedeného protiprávneho zásahu došlo k zníženiu vážnosti, občianskej cti žalobcu najmä v obci Torysky, kde žije prevažná časť členov družstva a ich rodinných príslušníkov. Žalobca bol po zaslaní Stanoviska konfrontovaný zo strany svojho okolia, musel odpovedať na nepríjemné otázky k údajnému

falšovaniu dokladov, vysvetľovať a brániť sa voči nepravdivému tvrdeniu žalovaného. Aj samotní príbuzní žalobcu boli zo strany cudzích osôb konfrontovaní s uvedeným tvrdením. Vzhľadom na závažnosť porušenia osobnostných práv sa žalobca domáha primeraného zadosťučinenia a to nielen vo forme písomného ospravedlnenia, ale aj vo forme peňažnej náhrady, nakoľko Skutkové tvrdenie malo širšiu publicitu, a to jeho zaslanie cca 200 členov družstva, či jeho zverejnenie na webovej stránke družstva po dobu minimálne 7 mesiacov. Zo strany žalovaného rozhodne nešlo o nebanlivostné zverejnenie neoverenej informácie, ale o úmyselné konanie s cieľom znížiť spoločenskú vážnosť a dôveryhodnosť žalobcu ako člena kontrolného orgánu žalovaného, ktorý poukazoval v minulosti na nehospodárne nakladanie s majetkom zo strany súčasného predstavenstva žalovaného. Žalobca sumu 5.000 Eur považuje vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj vzhľadom na okolnosti prípadu za primeranú»,

3.2. tiež súd poukázal obranu žalovaného, najmä že: «Ide o ďalšiu snahu žalobcu atakovať žalovaného a jeho činnosť po tom, čo žalobca stratil vplyv na chod a fungovanie žalovaného a po tom, čo neuspel v rámci nástrojov trestného práva. Žalobca bol hlavným a jediným zakladateľom žalovaného. Jeho činnosť pri založení žalovaného a v úvode fungovania bola viackrát a opakovane ocenená a to aj na členských schôdzach žalovaného, kde mu bolo vyjadrené uznanie a poďakovanie. Pozemkové spoločenstvo - družstvo Torysky bolo založené dňa 30.5.2006 na ustanovujúcej členskej schôdzi zakladajúcich členov a vzniklo zápisom do obchodného registra dňa 2.6.2006. Žalobca od uvedeného dátumu až do 26.3.2011 vykonával funkciu predsedu družstva, hoci táto skutočnosť nebola zapísaná v obchodnom registri. Dňa 26.3.2011 sa uskutočnila členská schôdza, na ktorej došlo k zmene v personálnom zložení predstavenstva, ktoré za nového predsedu zvolilo K. R.Á. F. a žalobca sa stal radovým členom predstavenstva do 15.12.2013, kedy mu skončilo funkčné obdobie. V tento deň sa konala členská schôdza a žalobca bol spolu s pánom I. V. E. T. V. zvolený do kontrolnej komisie. Od 15.12.2013 vykonával žalobca funkciu predsedu kontrolnej komisie až do 12.3.2016, kedy sa predsedom kontrolnej komisie stal Y. Č.. Žalobca ukončil svoje pôsobenie v kontrolnej komisii ako jej člen dňa 16.3.2018. Dňa 17.3.2018 sa konala členská schôdza, na ktorej bola zvolená nová kontrolná komisia, pričom žalobca sa tejto členskej schôdzi nezúčastnil. Tvrdenie žalobcu, že od 15.3.2013 do 15.3.2018 vykonával funkciu predsedu kontrolnej komisie je nepravdivé a zavádzajúce. Keďže žalobca bol od 15.12.2013 v kontrolnom orgáne žalovaného, tak sa podieľal na vypracovávaní správ a kontroloval všetku činnosť žalovaného. Výkon tejto kontroly žalobca poňal tak, že keď sa predstavenstvo nestotožnilo s výsledkami jeho kontroly, tak sa obracal na rôzne štátne orgány. Uvedené činil žalobca opakovane, najmä po tom, čo stratil vplyv na hospodársku a ekonomickú činnosť družstva, kde podnetoval zlú, nehospodárnu a nezákonnú činnosť družstva, čomu bolo aj v roku 2015, kedy podal žiadosť o kontrolu hospodárenia družstva na Okresný úrad Poprad, Pozemkový a lesný odbor. Výsledkom konania žalobcu bolo vykonanie štátneho dozoru v lesoch zo strany Okresného úradu Poprad, Pozemkového a lesného odboru, ktorý bol oznámený podaním zo dňa 1.12.2015 a vykonaný dňa 10.12.2015, kde zo strany štátneho orgánu lesného hospodárstva podľa záznamu z výkonu štátneho dozoru č. 13/2015 neboli zistené žiadne porušenia zákona. Skutočnosť, že žalovaný vykonával svoju činnosť riadne, hospodárne a v súlade so zákonom, potvrdzuje aj záznam z výkonu štátneho dozoru č. 14/2018, kde predmetom dozoru bola kontrola plnenia predpisov programu starostlivosti o lesy po 10-tich rokoch jeho platnosti pre roky 2008-2017. Tento dozor s výnimkou oneskoreného zalesnenia v mesiaci máj 2010 a nedostatkov pri administratívnom vedení lesnej evidencie zo strany bývalého odborného lesného hospodára Y. N. (v oboch prípadoch vykonával funkciu predsedu žalobca), nezistila žiadne závažné nedostatky a porušenia predpisov. Rovnako dopadli aj ďalšie kontroly zo strany štátnych orgánov. K tvrdeniu žalobcu, že použitím slovného spojenia „pre dokázateľnú opravu a falšovanie podkladov pre fakturáciu“ v Stanovisku predstavenstva Pozemkového spoločenstva k správe kontrolnej komisie za rok 2016 malo dôjsť k zásahu do osobnostných práv žalobcu žalovaný uvádza, že k tomu nemohlo dôjsť z dôvodov, že Stanovisko bolo komplexným vyjadrením štatutárneho orgánu družstva na správu kontrolnej komisie, ktorej členom bol v roku 2016 aj žalobca a to v rámci výsledkov a záverov členskej schôdze konanej dňa 25.3.2017. Jednalo sa o vecnú kritiku činnosti žalobcu ako predsedu kontrolnej komisie v roku 2015, kedy predstavenstvo bolo povinné vyjadriť postoj k jeho činnosti ako štatutárny orgán družstva vo vzťahu k hlavnému predstaviteľovi jediného kontrolného orgánu družstva. Išlo o pravdivé tvrdenie založené na objektívnych zisleniach a faktoch. Správa kontrolnej komisie za rok 2016, kde bola kontrolovaná činnosť družstva v roku 2016, bola zo strany kontrolnej komisie predložená predstavenstvu jeden deň pred konaním členskej schôdze, ktorá sa uskutočnila dňa 25.3.2017. Vzhľadom na rozsah správy - 16 strán vrátane príloh a závažnosť tvrdení v nej nebolo zo strany členov predstavenstva možné na ňu hneď reagovať, preto bola dňa 25.3.2017 prednesená predsedom kontrolnej komisie a bol prijatý záver, kde členská schôdza uložila predstavenstvu družstva, aby sa touto správou zaoberalo a zaujalo

k nej stanovisko. Na prvom zasadnutí predstavenstva po členskej schôdzi v roku 2017, dňa 8.4.2017 bolo prijaté Stanovisko, ktorého písomným vypracovaním bol poverený K.. R. S.. Skutočnosť, že bolo Stanovisko zaslané členom družstva je logické, keďže sa týkalo činnosti družstva a bolo vyústením a následkom účelového oneskoreného predloženia správy kontrolnej komisie, a to tesne pred členskou schôdzou konanou dňa 25.3.2017. Ak by bola uvedená správa predložená v primeranom predstihu aj predstavenstvu ako štatutárnemu orgánu, malo by priestor na prípravu svojho stanoviska, ktoré by bolo tak či tak odprezentované na členskej schôdzi družstva dňa 25.3.2017. V prípade podaného Stanoviska išlo o vecnú kritiku činnosti predsedu kontrolnej komisie, ktorý by mal výkonom kontroly všetkej činnosti družstva chrániť jeho záujmy a záujmy jeho členov a nevykonávať činnosti, ktorých výsledkom je vznik potencionalnej škody pre družstvo. Žalovaný je presvedčený, že nemohol zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, keď poukázal na pochybenia v jeho činnosti pri predaji a výdaji dreva, pre ktoré mu bol výkon tejto činnosti pozastavený predstavenstvom dňa 17.10.2015, keďže použité výrazy a miera ich expresivity bola v zjavnom pomere k cieľu kritiky, ktorým bolo poukázať na činnosť predsedu kontrolného orgánu družstva. Do určitej miery je oklieštený elementárny status člena orgánu ako súkromnej osoby, a preto takýto člen musí prijať vyššiu mieru kritiky a akceptovať aj hodnotiace úsudky, ktoré môžu byť miestami aj málo vecné, prípadne nekonkrétne, či z pohľadu vyjadrovacích prostriedkov aj hraničné. Žalovaný od nástupu predstavenstva zvoleného na členskej schôdzi dňa 15.12.2013 a zvolenia za predsedu K.. R. F. prijal opatrenia na zamedzenie akýchkoľvek únikov a chýb pri výdaji a predaji dreva konečným odberateľom. Jedným z týchto opatrení je aj prítomnosť aspoň dvoch poverených osôb, členov družstva pri predaji a nakladaní drevnej hmoty. K tomuto kroku bolo pristúpené po skúsenostiach spredecembra roku 2013, kedy vznikali pochybnosti a nezrovnalosti pri predaji dreva. Poverené osoby sú prítomné pri nakladaní dreva na nákladné vozidlá a zapisujú a kontrolujú množstvá drevnej hmoty a druh dreva. Zároveň vypisujú a podpisujú preukazy pôvodu dreva na prepravu a spracovanie. V roku 2015 malo družstvo štyroch obchodných odberateľov drevnej hmoty. Išlo o spoločnosti Juglans, s.r.o., ALBA Forrest, s.r.o., Reglas, s.r.o. a MARCOWOOD, s.r.o. Poprad. V priebehu roka 2015 boli zo strany žalovaného zaznamenané nezrovnalosti v stave zásob dreva na jednotlivých odvozných miestach a pri všetkých ťažobných skupinách v rámci internej mesačnej evidencie družstva, kedy rozdiely sa pohybovali v desiatkach metrov kubických. Zo strany predstavenstva bolo zistené, že žalobca svojvoľne zmenil šírku nákladného vozidla, ktoré prepravovalo drevnú hmotu, kedy rovnaké vozidlo odberateľa MARCOWOOD, s.r.o. Poprad s evidenčným číslom: PP 705 CV malo v prípade výdaja dreva dňa 10.8.2015 šírku 2,30 m, kedy bolo drevo vydané pánom Z., ale v prípade výdaja dreva dňa 12.8.2015 šírku už len 2,25 m, kedy drevo vydal žalobca. Konaním žalobcu tým, že uviedol menšiu šírku vozidla, došlo k zníženiu množstva drevnej hmoty uvedenej v preukaze pôvodu dreva a tým aj k poníženiu množstva na faktúre vystavenej na jeho podklade a teda ku skresleniu predaného množstva dreva. Bolo zistené, že žalobca svojvoľne zmenil druh a kategóriu drevnej hmoty zo strany odborného lesného hospodára, kedy pri výdaji dreva dňa 11.8.2015 a dňa 12.8.2015, ktorý realizoval sám, pri kategórii drevnej hmoty výrez III. C svojvoľne uviedol v preukazoch pôvodu dreva na prepravu a spracovanie, že 50 % z naloženého dreva je vlákna, a to v prípade piatich preukazov, ktoré vystavil a podpísal k piatim nákladným vozidlám. Rozdiel činil vo vtedajších cenách 11 Eur/1 m³ bez DPH. Bolo zistené, že žalobca svojvoľne predával drevnú hmotu, ktorá bola kubikovaná a určená na predaj na metre kubické ako drevnú hmotu, ktorá sa predáva na priestorové metre, čím vznikali každomesačné rozdiely v desiatkach metrov kubických. V mesiaci jún roka 2015 predstavoval rozdiel - 17,13 m³, v mesiaci júl 2015 - 20,39 m³, v mesiaci august 2015 - 16,34 m³. V roku 2016, kedy žalobca už nebol poverený výkonom činnosti pri výdaji a predaji dreva, sa uvedené rozdiely buď nevyskytovali vôbec, alebo len minimálne. Vzhľadom k tomu bolo zistené a preukázané skresľovanie, falšovanie údajov na preukazoch pôvodu dreva na prepravu a spracovanie vystavených žalobcom, ktoré slúžia ako hlavný podklad pre následnú fakturáciu. Preto sa predstavenstvo rozhodlo neospravedlniť sa žalobcovi na základe ním zaslaného Oznámenia a výzvy zo dňa 20.2.2019», ako i na

3.3. písomné vyjadrenie žalobcu zo dňa 27.9.2019, písomné vyjadrenie žalovaného zo dňa 6.11.2019, vyjadrenia ich zástupcov, obsah výpovede žalobcu (bod 9 rozsudku), obsah výpovede zástupcu žalovaného R. F. (bod 10 rozsudku), obsah výpovede svedkov (R. Q. - bod 11 rozsudku, Š. F. - bod 12 rozsudku, R. Z. - bod 13 rozsudku, K.. R. S. - bod 14 rozsudku, T. V. - bod 15 rozsudku, K.. C. Q. - bod 16 rozsudku, Y. V. - bod 17 rozsudku), obsah záverečnej reči právneho zástupcu žalobcu a právneho zástupcu žalovaného, a tiež na obsah Stanoviska Predstavenstva Pozemkového spoločenstva - družstva Torysky k správe Kontrolnej komisie za rok 2016, Zápisnice kontrolnej komisie z kontroly dňa 11.9.2015, Návrhu kontrolnej komisie na odstránenie nedostatkov v hospodárení Pozemkového spoločenstva - družstva Torysky zo dňa 10.2.2016, Správy Kontrolnej

komisie Pozemkového spoločenstva - družstva Torysky za rok 2016, vypracovanej členmi kontrolnej komisie: Y. Č. ako predseda kontrolnej komisie, K. C. Q.I., I. M., E. T. E. E. H. F., Žiadosti o kontrolu hospodárenia Pozemkového spoločenstva - družstva Torysky zaslanej I. M. na Lesný úrad Poprad dňa 24.9.2015, Záznamu č. 13/2015 z výkonu štátneho dozoru vydaného Okresným úradom Poprad, Pozemkovým a lesným odborom Poprad, Záznamu č. 14/2018 z výkonu štátneho dozoru vydaného Okresným úradom Poprad, Pozemkovým a lesným odborom Poprad, Zápisnice zo zasadnutia Predstavenstva Pozemkového spoločenstva - družstvo Torysky konaného dňa 17.10.2015, a tiež obsah vyjadrenia k zápisnici Pozemkového spoločenstva - družstvo Torysky konaného dňa 17.10.2015.

4. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že dňa 4.5.2018 podal žalobca podnet na začatie trestného stíhania na Okresnú prokuratúru v Spišskej Novej Vsi po tom, čo sa dozvedel o zápisnici vyhotovenej dňa 17.10.2015, kedy zasadalo predstavenstvo Pozemkového spoločenstva - družstvo Torysky a to s poukazom na prvú stranu zápisnice, kde bolo konštatované, že predseda zistil nezrovnalosti v dokladoch, dodacích listoch pri výdaji dreva, nesprávne zatriedené drevo, nesúhlasilo množstvo, vydávajúcí I. M. a zákaz výdaja dreva I. M. od 15.9.2015. Zistil tiež, že na str. 4 Stanoviska predstavenstva Pozemkového spoločenstva - družstvo Torysky k správe kontrolnej komisie za rok 2016 je konštatované, že „po odvolaní I. M. pre dokázateľnú opravu a falšovanie podkladov pre fakturáciu bol zoznam zodpovedných pracovníkov doplnený o dvoch členov kontrolnej komisie...“, že toto stanovisko bolo doručené členom spoločenstva spolu s pozvánkou na výročnú členskú schôdzu na rok 2017. Ďalej súd prvej inštancie zistil, že vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Spišskej Novej Vsi uznesením zo dňa 25.6.2018 odmietol trestnú vec podozrenia zo spáchania prečinu ohovárania, ktorý podnet podal Ondrej Turek, lebo nebol dôvod na začatie trestného stíhania ani na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku, že voči uzneseniu vyšetrovateľa podal oznamovateľ I. M. sťažnosť, ktorú ako nedôvodnú zamietol prokurátor Okresnej prokuratúry v Spišskej Novej Vsi uznesením zo dňa 26.7.2018. Napokon „z listinných dôkazov na čl. 169 až 171“ prvoinštančný súd zistil, že „na tlačivách nazvaných „Preukaz pôvodu dreva na prepravu a spracovanie“ pri výdaji dreva je uvedená len jedna osoba, a to na tlačive (dátum prepravy) dňa 10.8.2015 T. Z. a v dňoch 11.8.2015 a 12.8.2015 je podpísaný žalobca. V oboch prípadoch je odberateľom Marcowood“.

5. Konštatujúc, že dôvodom podania žaloby bolo, že pred konaním výročnej schôdze v roku 2018 bolo každému z členov žalovaného spolu s pozvánkou na schôdzu zaslané aj Stanovisko predstavenstva Pozemkového spoločenstva - družstva Torysky k správe kontrolnej komisie za rok 2016, v ktorom bolo okrem iného uvedené: „Pracovníci zodpovední za zatriedovanie dreva a výpočet kubatúry, boli schválení členskou schôdzou po odvolaní p. I. M. pre dokázateľnú opravu a falšovanie podkladov pre fakturáciu, bol zoznam zodpovedných pracovníkov doplnený o dvoch členov kontrolnej komisie.“, a ktoré v období od 11.9.2018 do 20.2.2019 bolo zverejnené aj na webovej stránke žalovaného, súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 11, § 13 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, § 149, § 150 ods. 1 a 2, § 151 ods. 1 a 2 CSP, poukázal na znenie článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právnu vetu v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. júla 2001 sp. zn. I.ÚS 13/2000: „pod neoprávneným zasahovaním treba rozumieť také zasahovanie, ktoré nemá základ v zákonnej úprave, nesleduje ustanovený cieľ, nedbá na podstatu a zmysel obmedzovaného základného práva a slobody alebo nie je nevyhnutným a primeraným opatrením na dosiahnutie ustanoveného cieľa... výsledok posúdenia vzťahu primeranosti medzi namietaným zásahom a sledovanými legitímnymi cieľmi bude závisieť od zistenia, či zásah spočíval na relevantných a dostatočných dôvodoch“.

6. Dospel k záveru, že „zásahom objektívne spôsobilým negatívne dopadnúť na osobnosť žalobcu bolo vyjadrenie žalovaného, ktoré zaslal spolu s pozvánkou na členskú schôdzu približne 200 členom žalovaného a ktoré zverejnil na webovej stránke žalovaného, a teda uvedené vyjadrenie bolo takto prístupné aj širšej verejnosti“. Uzavrel, že, „to, že sa takto žalovaný o žalobcovi vyjadril, nebolo v konaní sporné, avšak skutočnosť, že žalobca preukázateľne falšoval podklady pre fakturáciu, nebola nijako v konaní preukázaná“ a „v konaní nebola preukázaná ani skutočnosť, že by údajné konanie žalobcu bolo predmetom trestného konania, ak teda malo ísť podľa žalovaného o falšovanie podkladov o fakturáciu“. Z uvedeného potom súd prvej inštancie vyvodil záver, že „tvrdenie žalovaného je nedôvodné, a keďže bolo vykonané vyššie uvedeným spôsobom, je spôsobilé samo o sebe vzhľadom na obsah, ktorý súvisí s porušením zákona, vyvolať zásah do osobnosti žalobcu“.

7. Ďalej súd usúdil, že „kritika žalobcu žalovaným nie je kritikou oprávnenou“, nakoľko „z výpovedí svedkov p. V., ako aj p. Z., ako aj z listinného dôkazu na čl. 169 vyplynulo, že mohlo dôjsť k tomu, že sa

drevná hmota vydávala iba za prítomnosti jednej osoby, a teda že sa pravidlo dvoch osôb nedodržiavalo, a teda prípadnú vzniknutú škodu nemožno pripísať iba žalobcovi“. K obrane žalovaného, že „ohľadom strpenia žalobcom vyššej miery kritiky vzhľadom na jeho verejnú funkciu v orgáne žalovaného“ súd prvej inštancie uviedol, že nebolo preukázané, aby sa bol žalobca dopustil falšovania podkladov pre fakturáciu.

8. Vychádzajúc zo záveru, že „konanie žalovaného spočívajúce v uvedení nepotvrdených údajov o žalobcovi tak, ako je popísané vyššie, bolo spôsobilé zasiahnuť, resp. aj v skutočnosti zasiahlo vážnou mierou do osobnostných práv žalobcu, do jeho práva na dobré meno, ľudskú dôstojnosť a jeho vážnosť. Bolo vykonané spôsobom takým, aby zasiahlo väčšie množstvo ľudí, t.j. cca 200 členov družstva a širokú verejnosť“, súd prvej inštancie žalobe v časti o uloženie povinnosti žalovanému ospravedlniť sa žalobcovi vyhovel ako dôvodnej, „primeranej povahe porušenia osobnostného práva“ a „dostačujúcej vzhľadom na okolnosti, za ktorých ku konaniu žalovaného došlo“.

9. Výrok o zamietnutí žaloby v časti o uloženie povinnosti žalovanému nahradiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 5.000 eur súd odôvodnil záverom, že „žalobca nepreukázal tú skutočnosť, že bola znížená jeho dôstojnosť a vážnosti v spoločnosti v tak značnej miere, ako to predpokladá zákon v § 13 Občianskeho zákonníka“.

10. O trovách konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP tak, že vzhľadom na čiastočný úspech žalobcu a žalovaného vyslovil, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

7. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie žalobca i žalovaný.

8. Žalobca podal odvolanie proti výroku II/ a III/ rozsudku z odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b), d) a h) CSP. Namietajúc nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, žiadal rozsudok v jeho napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V prípade, že odvolací súd dospeje k záveru, že nie sú splnené zákonné dôvody pre postup podľa § 389 CSP žalobca navrhol, aby podľa § 388 CSP rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zmenil v jeho napadnutej časti tak, že žalobe žalobcu vyhovie v celom rozsahu a prizná mu náhradu trov konania vo výške 100 %, a v prípade, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie čo do výroku III/ potvrdí, aby priznal žalobcovi náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

8.1. Žalobca v odvolaní namietol správnosť a nepreskúmateľnosť záveru súdu v bode 48. a 49. odôvodnenia rozsudku, že žalobca nepreukázal tú skutočnosť, že bola znížená jeho dôstojnosť a vážnosti v spoločnosti v tak značnej miere, ako to predpokladá § 13 Občianskeho zákonníka pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. V tejto súvislosti tvrdil, že z právneho záveru súdu nie sú zrejmé bližšie dôvody, pre ktoré súd nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy s ohľadom na vykonané dokazovanie a to najmä výsluchy svedkov, preto záveru súdu sú v tejto časti nepreskúmateľné. Poukázal pritom na právnu vetu rozsudku NS SR sp. zn. 4Cdo/15/03, publikovaný v časopise Zo súdnej praxe č. 3/2003, s. 68: „Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom, či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Iba v prípade, ak sa dostatočne preukáže reakcia svedčiaca o znížení dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere v zmysle § 13 OZ, môže byť fyzickej osobe výnimočne subsidiárne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.“ a akcentoval, že v konaní vypočutý svedok Š. F.Á., vnuk žalobcu, potvrdil, že difamačné tvrdenie sa veľmi dotklo žalobcu, ktorý má zdravotné problémy a nepravdivé obvinenie veľmi zle znáša, keďže pozemkovému spoločenstvu čestne a bezodplatne venoval veľa svojho voľného času, ako i že nepravdivé obvinenie malo dopad aj na ostatných členov rodiny, najmä na manželku žalobcu, ktorá má takisto zdravotné problémy, že ostatní členovia rodiny (deti a vnuci) žiadali na stretnutí žalobcu o predloženie dôkazu a nakoľko obvinenie bolo zverejnené aj na internete, dozvedeli sa o ňom aj ich rodinní známi, a taktiež svedok R. Q. vo vzťahu k údajnému falšovaniu podkladov pre fakturáciu potvrdil, že ľudia o tom hovorili na členskej schôdzi a že sa šírili takéto informácie aj po dedine.

8.2. Podľa názoru žalobcu žalobca dostatočne preukázal zníženie jeho dôstojnosti a spoločenskej vážnosti v značnej miere, tak ako to predpokladá § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože nielen

žalobca, ale aj ktorákoľvek iná osoba v jeho pozícii, by považovala vzniknutú ujmu na občianskej cti za závažnú, lebo stanovisko predstavenstva žalovaného, ktorým došlo k zásahu do osobnostných práv, bolo nielen zaslané v písomnej listinnej podobe ako príloha k pozvánke na výročnú členskú schôdzu okruhu približne 200 členov družstva, ale jeho zverejnením na internetovej stránke žalovaného minimálne po dobu 7 mesiacov sa stalo prístupným širokej internetovej verejnosti, a už len vzhľadom na rozsah zverejnenia nepravdivých informácií o žalobcovi (a trvanie zásahu) nemožno zásah do osobnostných práv žalobcu napraviť len morálnym zadosťučinením, keďže okruh osôb, ktoré sa mohli potenciálne oboznámiť s nepravdivými informáciami o žalobcovi je značne širší, ako okruh osôb, ktorým je žalovaný v zmysle výroku I. rozsudku povinný zaslať písomné ospravedlnenie. Na podporu argumentácie žalobca citoval právnu vetu v uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 154/2011-15 zo dňa 13.4.2011: „Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je predovšetkým skutočnosť, že morálna satisfakcia sa vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu javí ako nepostačujúca, pričom v dôsledku zásahu musí dôjsť k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti fyzickej osoby v značnej miere. Posúdenie splnenia tejto podmienky je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorý musí vychádzať z jednotlivých okolností, ako aj z celkovej povahy konkrétneho prípadu. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov objektívnym kritériom posúdenia dôvodnosti priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch je zistenie, či by v konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie ako závažnú pociťoval každý, kto by sa nachádzal na mieste a v postavení postihnutej osoby.“, a tiež právnu vetu v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 349/09-06 zo dňa 20.1.2010: „Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody už nemožno napraviť, a to napríklad zrušením protiústavného rozhodnutia, či opatrenia, prípadne uvedením do pôvodného stavu.“ Doplnil, že ďalšou významnou okolnosťou je i to, že zo strany žalovaného nešlo o nedbanlivostné konanie, ale o úmyselné konanie s cieľom závažným spôsobom spochybníť morálnu integritu žalobcu v očiach členov družstva, ako jedného z autorov správy kontrolnej komisie, ktorá predstavenstvu žalovaného vytykala viaceré závažné pochybenia v hospodárení s majetkom družstva, a takisto aj pokročilý vek žalobcu a jeho zdravotné problémy so srdcom a vysokým krvným tlakom, ktoré mali nepriaznivý vplyv na to, ako žalobca vnímal a prežíval zásah do jeho občianskej cti a z ktorého dôvodu sa žalobca nemohol aktívne brániť proti nepravdivým tvrdeniam žalovaného (napr. osobnou účasťou na výročnej členskej schôdzi), pokiaľ nechcel riskovať zdravotné komplikácie.

8.3. Poukazom na viaceré súdne rozhodnutia (nález Ústavného súdu ČR zo dňa 22.06.2000 sp. zn. III. ÚS 170/99, nález Ústavného súdu SR zo dňa 23. januára 2014 sp. zn. IV. ÚS 599/2013-60, uznesenia najvyššieho súdu 3M Cdo 14/2009, 1M Cdo 4/2007, 2M Cdo 3/2006, 3M Cdo9/2007, 5M Cdo 2/2009), za nesprávny žalobca označil aj výrok III/ rozsudku, ktorým súd nepriznal náhradu trov konania žiadnej sporovej strane.

9. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu vyjadril súhlas s názorom súdu o tom, že žalobcovi nepatrí nárok na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ani v prípade opodstatnenosti tvrdenia o existencii difamačného zásahu, tvrdiac, že ním nemohlo dôjsť k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti v tak značnej miere, ako to predpokladá § 13 Občianskeho zákonníka. Poukazom v celom rozsahu na vlastné odvolanie, ktorým žiadal preskúmať a zrušiť, resp. zmeniť aj výrok I/ rozsudku o povinnosti poskytnúť žalobcovi písomné ospravedlnenie a ďalej zaslať citované písomné ospravedlnenie aj všetkým členom družstva, ktorých žalovaný ku dňu právoplatnosti tohto rozsudku eviduje v zozname svojich členov, označil napadnuté rozhodnutie vo výroku II/ za vecne správne a navrhol žalobu zamietnuť v celom rozsahu.

9.1. Podľa názoru žalovaného žalobca v odvolaní neopodstatnene namietol nepriznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Na doplnenie odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 15/03, ukladajúci súdu povinnosť zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia reakciu, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom, či inom prostredí fyzickej osoby, ako aj na svoju argumentáciu prednesenú v záverečnej reči, že pokiaľ by aj tvrdenie uvedené v Stanovisku Predstavenstva Pozemkového spoločenstva - družstva Torysky k správe kontrolnej komisie pozemkového spoločenstva za rok 2016 malo charakter zásahu, tak jeho následok sa v osobnej, ani pracovnej sfére života žalobcu žiadnym spôsobom neprejavil, lebo bolo preukázané, že vážnosť uvedených tvrdení zveličoval a nafukoval iba sám žalobca podávaním trestných oznámení a schválnosťami voči členom predstavenstva, a k tomuto viedol aj výsluch svojich rodinných príslušníkov,

resp. blízkých príbuzných. Výpoveď svedka Š. F., na ktorú žalobca vo svojom odvolaní poukazuje, nemožno podľa názoru žalovaného vzhľadom k pomeru tohto svedka k žalobcovi ako blízkej osobe (vnuk - dedko) bez iných objektívnych dôkazov považovať za vierohodnú. Obsah tejto výpovede považuje žalovaný vzhľadom k rodinným pomerom k tomuto svedkovi za skreslený a účelový, čo badať aj z konštrukcie výpovede tohto svedka v súdnom konaní, ktorou svedok nevypovedal objektívne o udalostiach ktoré videl a zažil, ale tendenčne a selektívne zdôrazňoval informácie, ktorých mal byť podľa očakávaní žalobcu nositeľom pre úspech v sporovom konaní.

9.2. Žalovaný súhlasil s názorom súdu o tom, že nárok na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovi nepatrí ani v prípade opodstatnenosti tvrdenia o existencii difamačného zásahu, pretože ním nemohlo dôjsť k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti v tak značnej miere, ako to predpokladá § 13 Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že v konaní nebol produkovaný žiaden dôkaz, ktorý by objektívne svedčil o reálnom znížení dôstojnosti žalobcu alebo jeho vážnosti v značnej miere, nakoľko aj z výpovede svedka p. Q. vyplýva, že ľudia na členskej schôdzi vnímali uvedenú záležitosť iba ako osobné nezhody medzi žalobcom a členmi predstavenstva. Dodal, že hoci podľa tvrdení žalobcu mali mať informácie v stanovisku predstavenstva závažný difamačný charakter, tak žiaden z členov družstva sa na predmetnej schôdzi ani následne (okrem osoby žalobcu) ich riešenia a ozrejmenia nedožadoval, z čoho možno vyvodiť záver, že tieto informácie neboli samotnými členmi družstva vnímané tak, ako si ich osobuje sám žalobca, pričom ani pokročilý vek žalobcu a jeho zdravotné problémy so srdcom a vysokým krvným tlakom, nemôžu byť sami osebe dôvodom na aplikáciu § 13 Občianskeho zákonníka, pretože tieto nemajú pôvod - kauzálny nexus, v tvrdenom difamačnom zásahu.

9.3. Žalovaný tvrdil, že súd správne právne posúdil pomer úspechu sporových strán vo vzťahu k výsledkom jeho rozhodnutia a z hľadiska napadnutého rozhodnutia je odôvodnenie súdu v bodoch 50 až 53 rozsudku korektné.

10. Žalovaný podal odvolanie proti výrokom I/ a III/ rozsudku z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol, alebo aby rozsudok v jeho napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

10.1. Poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 15.7.2010, sp. zn. 5Cdo 106/2010 žalovaný namietol porušenie jeho práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Napadnuté rozhodnutie označil žalovaný za nepreskúmateľné vo vzťahu k podstatným argumentom strany sporu, a to: a) vo vzťahu k subjektu pred ktorým malo k zásahu dôjsť, vo vzťahu k samotnému zásahu (obsah vyjadrenia nenaplnia predmet ochrany osobnosti, lebo sa netýka osobného života žalobcu, jeho citových pomerov, ale konkrétnych okolností ozrejmenia, pre ktoré prestal vykonávať činnosť, na ktorú bol predtým dosadený, t.j. kontrolovať výdaj dreva, resp. vysvetľuje okolnosti za ktorých bol z kontroly pri výdaji dreva odvolaný a dokresľuje dôvodnosť voľby ďalších členov), b) vo vzťahu k intenzite zásahu, odkazu žalovaného na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 30Cdo 3024/2011 a tvrdeniu žalovaného, že použitie termínu „preukázateľné opravy a falšovanie podkladov pre fakturáciu“ je síce tvrdým prejavom, ale zároveň oprávnenou kritikou, ktorá mala v sebe vecný základ, ktorý nebol samotným žalobcom v konaní rozporovaný ani vyvrátený, c) vo vzťahu k následkom, ktoré by také skutočnosti mohli spôsobiť. V tejto súvislosti žalovaný zopakoval, že žalobca nebol zbavený ani funkcie člena kontrolnej komisie, teda mu reálne nevznikla žiadna ujma, výpovede svedkov potvrdili, že ani ostatní členovia tomu neprikladali väčšiu či menšiu vážnosť, a jediným dôkazom o intenzite údajných následkov je výpoveď spriaznenej osoby, ktorá je so žalobcom v príbuzenskom pomere (vnuk žalobcu Š. F.), ktorú možno považovať za účelovú. Podčiarkol, že žalobca objektívnymi dôkazmi nepreukázal spôsobilosť ani samotnú existenciu zásahu.

10.2. Podľa názoru žalovaného v odvolaní je nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením veci záver súdu v bode 43 odôvodnenia napadnutého rozsudku, že „skutočnosť, že žalobca preukázateľne falšoval podklady pre fakturáciu, nebola nijako v konaní preukázaná. Teda tvrdenie

žalovaného je nedôvodné, a keďže bolo vykonané vyššie uvedeným spôsobom, je spôsobilé samo o sebe vzhľadom na obsah, ktorý súvisí s porušením zákona, vyvolať zásah do osobnosti žalobcu. V konaní nebola preukázaná ani skutočnosť, že by údajné konanie žalobcu bolo predmetom trestného konania, ak teda malo ísť podľa žalovaného o falšovanie podkladov o fakturáciu.“ V tejto súvislosti žalovaný súdu prvej inštancie vytkol, že prevzal sugestívnu a zmätočnú argumentáciu žalobcu, ktorý vtrhol z kontextu stanoviska predstavenstva iba slovné spojenie „falšovanie“ bez vzájomnej súvislosti s predchádzajúcou a nasledovnou časťou textu a slovo „falšovanie“ zveličene vníma ako označenie páchania trestnej činnosti, na ktorej preukázanie vyžaduje právoplatné rozhodnutie, hoci na strane kontextu stanoviska je uvedený pojem použitý ako špecifikácia dôvodu odvolania žalobcu na účasti pri výdaji dreva a voľby ďalších dvoch členov.

10.3. Podľa názoru žalovaného postačovalo tvrdiť a preukázať, že dôvodom, pre ktorý bol žalobca z uvedenej funkcie odvolaný, spočíval v preukázateľnom vykonávaní zmien a opráv v dokumentácii o výdaji dreva - „laicky nazvané falšovanie podkladov pre fakturáciu“ a pri správnej aplikácii dôkaznej teórie žalovaný dôkazné bremeno uniesol už len predložením dôkazu zo strany žalobcu - listu zo dňa 3.12.2015 (predložený ako príloha k vyjadreniu zo dňa 27.9.2019), ktorý žalobca adresoval žalovanému, a v ktorom uvádza, že konateľ spoločnosti Marcowood p. V., je na požiadanie ochotný dobroprisať chyby merania šírky klaníc, a v ktorom liste sám žalobca uznal, že pri výdaji dreva jeho osobou došlo k opodstatneným „chybám merania“, a že tieto chyby akceptuje nielen on, ale aj samotný odberateľ dreva.

10.4. Žalovaný v odvolaní namietol, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam o neunesení dôkazného bremena žalovaným, súdu prvej inštancie vytýkajú, že vo svojom rozhodnutí nespomenul a nevysporiadal sa s dôkazmi, ktoré podľa názoru žalovaného preukazujú, že „chyby merania“ neboli len chybami, ale vedomými úpravami obsahu nákladu pri výdaji dreva, kedy sa tieto chyby vyskytli iba vtedy, keď bol pri výdaji dreva prítomný žalobca sám a vo vzťahu k odberateľovi spoločnosti Marcowood, a to: a) preukaz pôvodu dreva na prepravu a spracovanie zo dňa 10.8.2015 a zo dňa 12.8.2015, čo v bode 28 odôvodnenia potvrdil aj súd prvej inštancie, keď uviedol, že „Na drevnej hmote vydané p. Králikovi tak došlo k predraženiu o vyše 900 eur“, b) preukaz pôvodu dreva na prepravu a spracovanie zo dňa 13.7.2015.

10.5. Žalovaný súdu takisto vytkol, že nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, lebo vykonané dôkazy jednotlivito i vo vzájomnej súvislosti odrážajú diametrálne odlišný skutkový stav, než aký bol súdom prvej inštancie považovaný za zistený. Tvrdil pritom, že súd prvej inštancie nesprávne v bode 44 odôvodnenia vyhodnotil „že mohlo dôjsť k tomu, že sa drevná hmota vydávala iba za prítomnosti jednej osoby, a teda že sa pravidlo dvoch osôb nedodržiavalo, a teda prípadnú vzniknutú škodu nemožno pripísať iba žalobcovi“, i keď podstatnou bola skutočnosť, že pri výdaji dreva p. Z. k nesprávnym údajom o ložnej ploche vozidla, o sortimente dreva ani o jeho zatriedení nedochádzalo, zatiaľ čo pri osobe žalobcu bola táto skutočnosť preukázaná a bolo nesporné, že žalobca bol z funkcie pri výdaji dreva odvolaný pre nezrovnalosti v dokladoch o výdaji dreva, a nie preto, že by bol pri výdaji dreva sám. Podľa názoru žalovaného tieto nezrovnalosti mohol žalovaný vo svojej správe predstavenstva oprávnené označiť ako „opravu a falšovanie“, lebo v rámci použitej miery expresivity zvolených slov tieto v konečnom dôsledku vierohodne odrážali skutočný stav veci o zániku funkcie žalobcu pri výdaji dreva a voľbe nových členov, čo vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 30Cdo 3024 /2011, podľa ktorého súdna prax pripúšťa možnosť použiť v rámci kritiky aj ostrejšie výrazy, a preto do obsahu spojenia „oprava a falšovanie“ sa zmestí aj konanie spočívajúce v manipulácii s údajmi v dokladoch pri výdaji dreva.

10.6. Podľa názoru žalovaného súd prvej inštancie nesprávnym vyhodnotením týchto dôkazov dospel k nesprávnemu zisteniu skutkového stavu veci, čo v konečnom dôsledku viedlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu, kedy súd síce na skutkový stav aplikoval správne ustanovenia právnej normy (§ 11 a 13 Občianskeho zákonníka), avšak nesprávne a nelogickými úvahami v odôvodnení rozsudku, napr. v bode 43.

10.7. V závere odvolania žalovaný dodal, že vydané rozhodnutie trpí aj inou vadou, ktorá môže mať za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia. Touto vadou je samotný obsah enunciatu vydaného rozsudku. Tvrdil, že v prípade, ak by predmetný výrok, o ktorom sa viedlo konanie o ochranu osobnosti zasahoval do práv žalobcu, sa vo svojej podstate svojím zverejnením dopúšťa identického zásahu do práv žalobcu.

11. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok súdu prvej inštancie čo do jeho výroku I/ potvrdiť. Uviedol, že žalovaný neopodstatnene vo svojom odvolaní napáda rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné, poukazujúc pritom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 106/2010. Žalobca zastával názor, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia čo do základu nároku vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli významné pre rozhodnutie o nároku žalobcu a poskytol odpoveď aj na všetky podstatné argumenty žalovaného.

11.1. Žalobca vyjadril nesúhlas s názorom žalovaného, že uvedený výrok bol použitý v stanovisku predstavenstva k názoru kontrolnej komisie pred členskou schôdzou, z čoho možno usúdiť, že toto tvrdenie bolo použité pred orgánom na to povolaným. Súd prvej inštancie podľa názoru žalobcu správne v bode 43 rozsudku mal za to, že „zásahom objektívne spôsobilým negatívne dopadnúť na osobnosť žalobcu bolo v predmetnej veci vyjadrenie žalovaného, ktoré zaslal spolu s pozvánkou na členskú schôdzu približne 200 členom žalovaného a ktoré zverejnil na webovej stránke žalovaného, a teda uvedené vyjadrenie bolo takto prístupné aj širšej verejnosti.“. Podčiarkol, že adresátom predmetného výroku nebola len členská schôdza ako jeden z orgánov žalovaného, ktorý nepoprel skutočnosť, že predmetné stanovisko „s difamačným výrokom“ bolo preukázateľne uverejnené na internete v období od 11.9.2018 do 20.2.2019, a teda prístupné aj širšej verejnosti a následne stiahnuté z webovej stránky až po doručení Oznámenia a výzvy zo dňa 20.2.2019, čím žalovaný uznal dôvodnosť nároku žalobcu, lebo ak by stanovisko obsahovalo vecnú kritiku, nebol by žiaden relevantný dôvod na takýto postup, a preto je argumentácia žalovaného irelevantná. Zdôraznil, že v prípade, ak predstavenstvo družstva vo svojom Stanovisku ku správe kontrolnej komisie, uviedlo nepravdivé, resp. nepreukázateľné skutočnosti o žalobcovi ako fyzickej osobe, nemôže sa zbaviť svojej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv žalobcu tým, že tak urobilo len pred iným orgánom družstva.

11.2. Žalobca sa stotožnil aj s odôvodnením súdu v bode 44 rozsudku, majúci za to, že žalovaný bez ohľadu na „tvrdosť“ jeho vyjadrenia, neuniesol dôkazné bremeno vo vzťahu k tomu, že by jeho skutkové tvrdenie bolo pravdivé, resp. že by pri „kritike“ žalobcu vychádzal z pravdivých skutočností. Za zavádzajúce a v rozpore s vykonanými dôkazmi označil žalobca tvrdenie žalovaného, že z výsluchu svedka V. vyplýva, že sa pri výdaji dreva žalobcom vykonávali opravy a že tieto mal akceptovať aj žalobca vo svojom liste zo dňa 3.12.2015, v ktorom konštatuje, že p. V. je na požiadanie ochotný spraviť dobropis, čo preukazuje, že dokumentácia žalobcu pri výdaji dreva bola z jeho strany opravovaná. Akcentoval, že žalobca v tom istom liste výslovne poprel, že by došlo z jeho strany aj chybnému zatriedeniu drevnej hmoty, pričom poukázal, že nesprávnym zatriedením dreva zo strany osôb, ktoré neboli pri výdaji dreva, bol odberateľ ukrátený o 900 eur, a preto predmetné difamačné tvrdenie rozhodne nemožno považovať za oprávnenú kritiku, ktorá by vychádzala z pravdivých skutočností a pravdivosť tejto kritiky nemožno vyvodzovať ani z toho, že žalobca sa neskôr nedomáhal navrátenia funkcie, z ktorej bol odvolaný.

11.3. Podľa názoru žalobcu skutočnosť, že žalobca nebol odvolaný z funkcie člena kontrolnej komisie automaticky neznamená, že difamačné tvrdenie nemalo žiaden dopad na žalobcove rodinné vzťahy, prípadne to, ako ho vnímali radoví členovia družstva. Podčiarkol, že v konaní vypočutý vnuk žalobcu Š. F. ako svedok potvrdil, že difamačné tvrdenie sa veľmi dotklo žalobcu, ktorý má zdravotné problémy a nepravdivé obvinenie veľmi zle znáša, keďže pozemkovému spoločenstvu venoval veľa svojho voľného času, a to čestne a bezodplatne, a nakoľko obvinenie bolo zverejnené aj na internete, dozvedeli sa o ňom aj ich rodinní známi, ktorým musel žalobca odpovedať na otázky ohľadom údajného falšovania podkladov a jeho pôsobenia v družstve, nakoľko jeho príbuzní začali pochybovať o jeho bezúhonnosti, keď od neho žiadali ohľadom uvedenej záležitosti aj dôkazy. Žalobca odmietol spochybňovať a priori dôveryhodnosť tohto svedka len z dôvodu, že je blízkou osobou žalobcu, pokiaľ samotná výpoveď nie je v rozpore s ostatnými vykonanými dôkazmi. Dodal, že svedok R. Q. vo vzťahu k údajnému falšovaniu podkladov pre fakturáciu potvrdil, že difamujúce tvrdenie malo dopad na rozdelenie členov družstva na dve skupiny ľudí, z ktorých jedna zrejme uverila verzii, ktorú prezentovalo predstavenstvo družstva v predmetnom stanovisku.

11.4. Žalobca nesúhlasil s názorom žalovaného, že nebolo nutné preukazovať spáchanie trestného činu falšovania, ale len to, že dôvodom, pre ktorý bol žalobca z uvedenej funkcie odvolaný, spočíval v preukázateľnom vykonávaní zmien a opráv v dokumentácii o výdaji dreva. V tejto súvislosti žalobca upozornil na všeobecne zaužívaný význam tohto slova, ktoré podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka znamená: vyrábať/vyrobiť napodobeninu a vydávať ju za pravú vec a tvrdil, že ak sa predmetné

slovo aj výslovne používa vo viacerých skutkových podstatách trestných činov, je dôvodné predpokladať, že u radového člena družstva slovo „falšovať“ mohlo evokovať nezákonnú, resp. trestnú činnosť. Ak teda žalovaný ako dôvod odvolania žalobcu z funkcie osoby oprávnenej vydávať drevnú hmotu uviedol „preukázateľné falšovanie a opravu podkladov pre fakturáciu“, radový člen družstva to nemohol vnímať inak, ako jasné obvinenie žalobcu z trestnej činnosti, predmetom ktorej bolo falšovanie účtovnej dokumentácie, zrejme v úmysle sa obohatiť, pričom hodnovernosť tohto tvrdenia žalovaný umocnil prívlastkom „preukázateľný“, čím mohol vzbudiť v čitateľovi stanoviska predstavenstva dojem, že zďaleka nejde len o akési podozrenie, ale o činnosť, ktorá bola žalobcovi dokázaná, zrejme príslušnými orgánmi. Zopakoval, že skutočnosť, že žalobca „falšoval“ podklady pre fakturáciu, nevyplýva ani z dôkazov, na ktoré poukazuje žalovaný vo svojom odvolaní, keď v prípade listu žalobcu zo dňa 3.12.2015 je zrejmé, že žalobca v ňom pripustil svoj omyl v meraní šírky klaníc o 5 cm, čo malo za dôsledok nesprávnu fakturáciu v neprospech žalovaného o 34 eur, a teda išlo zjavne o zanedbateľný a nechcený omyl žalobcu, vo vzťahu ku ktorému sa javí vyjadrenie žalovaného o falšovaní podkladov ako nenáležité a neprimerane tvrdé. Podľa názoru žalobcu falšovanie podkladov pre fakturáciu nebolo preukázané ani z doložených preukazov o pôvode dreva, lebo správnosť zatriedenia drevnnej hmoty do príslušnej kategórie zo strany žalobcu (alebo p. Z.) tak, ako bolo uvedené v dodacích listoch, nebolo možné dodatočne posudzovať, pokiaľ kontrolujúca osoba nebola fyzicky prítomná pri výdaji dreva odberateľovi, a preto predseda predstavenstva a ani odborný lesný hospodár nemohol objektívne vykonať opravu na predmetných podkladoch, tobôž obviňiť žalobcu z toho, že nesprávne zatriedil drevnú hmotu. Vzhľadom na to nemôže podľa žalobcu obstáť ani tvrdenie žalovaného, že pri výdaji drevnnej hmoty p. Z. nedochádzalo k žiadnym nezrovnalostiam v zatriedení drevnnej hmoty, ktorú skutočnosť takisto nie je možné objektívne dodatočne vyvrátiť alebo potvrdiť. Keďže pravidlo prítomnosti aspoň dvoch osôb pri výdaji dreva sa preukázateľne nedodržiavalo, súd prvej inštancie správne usúdil, že prípadnú škodu nemožno pričítať len žalobcovi.

11.5. Žalobca zopakoval, že predmetné difamačné tvrdenie nespĺňa definíciu hodnotiaceho úsudku, ale ide o skutkové tvrdenie, ktorého pravdivosť bol žalovaný povinný preukázať, lebo skutkové tvrdenie sa opiera o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania, a hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny názor svojho autora, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe vlastných (subjektívnych) kritérií, a v danom prípade chýba uvedenie konkrétnych skutočností, ktoré by predstavenstvo hodnotilo na základe určitých kritérií, resp. zaujalo svoj subjektívny postoj.

11.6. Žalobca nesúhlasil ani s názorom žalovaného, že vydané rozhodnutie trpí vadou, ktorá spočíva v tom, že ospravedlnenie obsiahnuté vo výroku rozsudku, ktoré reflektuje presný výrok difamačného tvrdenia, toto difamačné tvrdenie šíri ďalej a tým stráca svoj účel, ktorým je od šírenia upustiť.

12. Žalobca v duplike na vyjadrenie žalovaného zo dňa 2.9.2020 (č.l. 243 súdneho spisu) a vo vyjadrení k duplike žalovaného (č.l. 255 súdneho spisu) polemizoval s tvrdeniami žalovaného, vrátane tvrdení, ktorými žalovaný spochybňoval svedeckú výpoveď Š. F., bagatelizoval výpoveď svedka Q., zotrúvajúc na svojej doterajšej argumentácii v priebehu sporu i v odvolaní, vrátane námietok voči správnosti výroku o trovách konania a poukazu na žalobcom označené súdne rozhodnutia.

13. Žalovaný v duplike na vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného (č.l. 247 súdneho spisu) a stanovisku k vyjadreniu žalobcu (č.l. 260 súdneho spisu) rovnako zotrúval na svojich doterajších prednesoch a vyjadreniach v priebehu sporu i v odvolaní, majúci za to, že vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného neobsahuje také tvrdenia a skutočnosti, ktoré by opodstatnenosť odvolacích dôvodov spochybňovali alebo vyvracali.

14. Odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu a žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu danom § 380 ods. 1, 2 CSP z hľadísk odvolateľmi uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre potvrdenie a ani zmenu rozsudku, ale rozsudok je potrebné spolu s akcesorickým výrokom o trovách konania zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, pretože súd prvej inštancie svojim nesprávnym postupom znemožnil žalobcovi a žalovanému realizáciu procesných práv, priznaných mu v civilnom sporovom konaní za

účelom ochrany ich práv, a to v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva žalobcu i žalovaného na spravodlivý proces (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP).

15. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava“) zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch určených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa záverov ustálenej judikatúry rozhodnutiu všeobecného súdu vo veci samej musí predchádzať jeho postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, najmä garanciam obsiahnutým v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie. Všeobecné sudy v civilnom súdnom konaní nemajú poskytovať formálny či formalistický výklad a aplikáciu práva, ale majú poskytovať taký výklad a aplikáciu práva, ktorý je materiálnou ochranou zákonnosti, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov sporových strán (por. m.m. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. februára 2012, sp. zn. 1 Cdo 48/2010).

16. Súd je povinný v súlade s § 191 CSP vysporiadať sa so všetkým, čo vyšlo v priebehu konania najavo a čo strany sporu tvrdia, ak to má vzťah k prejednávanej veci.

17. Pokiaľ súd túto svoju povinnosť nespĺní, a to buď tým, že sa zo zistenými skutočnosťami alebo tvrdenými námietkami nezaobera vôbec, alebo sa s nimi vysporiada nedostatočným spôsobom, má to za následok vadu konania, premietajúcu sa ako zásah do ústavne zaručeného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a do práva na súdnu ochranu. Rešpektuje sa tak základná funkcia dôkazného konania v civilnom súdnom procese, ktoré obsahuje vykonanie dôkazov, ich hodnotenie a ústi v zistenie skutkového stavu. Ak teda súd založil súdne rozhodnutie na niečom, čo nebolo predložené na diskusiu, resp. čo nebolo predmetom diskusie strán alebo ak pri hodnotení dôkazov niektorý z dôkazov vykonaných v konaní opomenul, resp. sa ním nezaoberal, zaťažil svoje rozhodnutie a konanie mu predchádzajúce vážnou procesnou vadou, zakladajúcou dôvod pre zrušenie rozhodnutia, ktoré pre nedostatok dôvodov nemožno preskúmať. Za takejto situácie odvolací súd nie je ani oprávnený pre účely eventuálnych vlastných skutkových záverov bez ďalšieho hodnotiť vykonané dôkazy.

18. K uvedenej vade došlo i v posudzovanom prípade. Už táto vada sama osebe naplňuje dôvod zrušenia rozsudku.

19. Pozornosť súdu sa totiž v dôvodoch rozsudku koncentrovala na rekapituláciu obsahu vykonaných dôkazov, avšak bez toho, aby súd jasne a zrozumiteľne uviedol, aký záver učinil o skutkovom stave veci, t.j. aké logicky prepojené dielčie skutkové zistenia učinil z tých dôkazov, z ktorých čerpal predmetné skutkové zistenia pre svoje rozhodnutia. Ich rozsah sa v podstate musí kryť s rozsahom tých skutočností, ktoré sú z pohľadu sledovanej (aplikovanej) právnej normy zásadne právne významné. Sú to teda tie právne skutočnosti, ktoré sú upravené v príslušnej právnej norme, ktorá má byť vo veci súdom aplikovaná a ktorá tak predznamenáva výpočet tých skutočností, ktoré budú formulovať záver o skutkovom stave veci. Záver o skutkovom stave veci tak slúži k lepšej prehľadnosti rozsudku v jeho tzv. skutkovej časti potiaľ, že predstavuje (z dielčích skutkových zistení) logicky prepojený skutkový nálež, ku ktorému súd nachádza (aplikuje) príslušnú právnu normu, ktorú je potrebné na daný skutkový stav aplikovať. Uvedený záver prichádza do úvahy za stavu, ak žalobcom opísaný tzv. žalobný skutok bol v konaní preukázaný, lebo v opačnom prípade je jeho žaloba zamietnutá, čo nie je dôsledkom aplikácie právnej normy, ale nepreukázaním právne významných skutočností. Pretože skutková právna veta, ako sumarizácia právne relevantných skutkových zistení, je množinou informácií zistených v civilnom súdnom procese, ku ktorej súd vyhľadáva príslušné pravidlo správania, je nutné, aby bola úplná a aby o jej validite súd nemal pochybnosti. Ak totiž sú (hoci i nepatrné) pochybnosti o skutkových okolnostiach, ktoré sú inak identické so skutkovými okolnosťami predvídanými v hypotéze príslušnej právnej normy, nemožno v tejto (neistej) skutkovej situácii vôbec uvažovať o aplikácii predmetnej právnej normy na takto zistený skutkový stav.

20. Súd teda môže pristúpiť k aplikácii danej právnej normy až v procesnej situácii, kedy zistí relevantný skutkový stav, nie však v situácii, ak má sám pochybnosti o úplnosti žalobcom tvrdeného skutku, správnosti skutkových zistení, resp. validite získaných informácií i po zhodnotení v konaní vykonaných dôkazov, a to s prihliadnutím na všetko, čo vyšlo v konaní najavo. Inými slovami, po vykonanom

zhodnotení dôkazov musí byť naisto zistený skutkový stav, ktorý (pri existencii príslušnej právnej normy) alebo bude podraditeľný pod príslušné pravidlo správania (právnu normu) alebo nie (napr. preto, že sa žalobcovi nepodarilo preukázať žalobné tvrdenia a nebol tak zistený skutkový stav, na ktorý by bolo možné aplikovať príslušnú právnu normu), teda aby súd zistený skutkový stav podradil príslušnej právnej norme, ktorá vedie k záveru o právach a povinnostiach strán sporu. I v tomto smere súd musí podať zreteľný a zrozumiteľný výklad o tom, z akého právneho ustanovenia či právnych ustanovení vychádzal a prečo pod tieto ustanovenia nakoniec podradil zistený skutkový stav veci. Pokiaľ súd túto povinnosť nespĺní, dochádza k nepreskúmateľnosti jeho rozhodnutia.

21. V súdnej veci sa žalobca domáha ochrany svojej občianskej cti v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Žiada, aby za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu súd žalovanému uložil:

1/ povinnosť poskytnúť žalobcovi písomné ospravedlnenie do troch dní od právoplatnosti rozsudku,
2/ povinnosť zaslať písomné ospravedlnenie všetkým členom družstva, ktorých žalovaný ku dňu právoplatnosti tohto rozsudku eviduje v zozname svojich členov, a to v znení: „Pozemkové spoločenstvo - družstvo Torysky, so sídlom: Torysky č. 70, Torysky 053 71, IČO: 36 608 246, sa ospravedľuje p. I. M., W.. X.X.XXXX, F. M. Č.. XXX, U. C. XXX XX, za nepravdivé skutkové tvrdenie, ktoré bolo uvedené v Stanovisku Predstavenstva Pozemkového spoločenstva - družstva Torysky k správe kontrolnej komisie pozemkového spoločenstva za rok 2016, podľa ktorého mal byť p. I. M. odvolaný (resp. mu bol zakázaný výdaj dreva) pre dokázateľnú opravu a falšovanie podkladov pre fakturáciu. Vyslovujeme týmto ľútosť, že sme predmetným nepravdivým tvrdením zasiahli do občianskej cti p. I. M.“,
3/ povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5.000 eur.

22. Občiansky zákonník v ustanoveniach § 11 a nasledujúcich poskytuje ochranu osobnosti subjektom, proti ktorým smeroval zásah znižujúci ich vážnosť, dôstojnosť a česť, a ohrozujúci ich postavenie a uplatnenie v spoločnosti.

23. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy (§ 11 Občianskeho zákonníka).

24. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

25. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

26. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

27. Predpokladom pre ochranu práva podľa § 11 Občianskeho zákonníka, vrátane ochrany voči každému zásahu do cti alebo ľudskej dôstojnosti, ktorý je spôsobilý ohroziť česť (dobrú povesť), vážnosť, meno alebo dôstojnosť fyzickej osoby alebo aj narušiť súkromný život fyzickej osoby, je neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti, t.j. zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, t.j. s právnym poriadkom, a jednak to, že tento zásah je (bol) objektívne spôsobilý prívodiť ujmu na chránených osobnostných právach.

28. Obe náležitosti musia byť splnené, aby vznikol právny vzťah, obsahom ktorého je na jednej strane právo domáhať sa ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka a na druhej strane povinnosť znášať sankcie uložené súdom.

29. Účastníkom, ktorý je v rámci tohto právneho vzťahu nositeľom uvedeného oprávnenia (subjektom ochrany), je fyzická osoba, do osobnostných práv ktorej bolo zasiahnuté. Účastníkom, ktorý je nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky

zásahov alebo poskytnúť primerané zadostučinenie, je vždy tá fyzická alebo osoba, ktorá sa dopustila určitého konania neoprávnene zasahujúceho do chránených osobnostných práv.

30. Súd pri rozhodovaní teda musí mať najprv vyriešenú otázku, do práv koho bolo zasiahnuté, akým konkrétnym konaním (zásahom) a kto sa dopustil zásahu.

31. Z tohto hľadiska je predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti nielen zistenie, že žalobca je fyzickou osobou, ktorej osobnostné práva boli porušené alebo ohrozené, ale i ustálenie, ktoré konkrétne konanie žalobca považoval za zásah do jeho chránených práv a z ktorého vyvodzoval svoje právo na ochranu osobnosti a tiež zistenie, že (či) žalovaný sa dopustil toho konania (špecifikovaného), ktoré žalobca považoval za zásah do jeho chránených práv a z ktorého vyvodzoval svoje právo na ochranu osobnosti.

32. K vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite.

33. Pojem zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby Občiansky zákonník nedefinuje ani nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté osobnostné práva fyzickej osoby. Je ním však bezpochyby tak aktívne konanie, ako aj pasívne správanie, ktoré má v zákone uvedené znaky. Týmito znakmi je predovšetkým neoprávnenosť a nedovolenosť zásahu, objektívna spôsobilosť zásahu negatívne dopadnúť na osobnosť fyzickej osoby, príčinná súvislosť medzi zásahom a porušením osobnostných práv. Nedostatok ktoréhokoľvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť uloženia sankcií podľa § 13 Občianskeho zákonníka.

34. Ak teda súd vyrieši otázku, do práv koho bolo zasiahnuté (a akým konkrétnym konaním/zásahom) a kto sa dopustil zásahu, súd následne pristúpi k riešeniu otázky nedovolenosti zásahu, jeho intenzity a dôsledkov, existencie príčinnej súvislosti medzi zásahom a spôsobenou nemajetkovou ujmu.

35. Až po riadnom odôvodnení záveru o existencii neoprávneného zásahu žalovaného (konkrétne vymedzeného konania) objektívne spôsobilého zasiahnuť do konkrétnych zložiek osobnosti žalobcu a riadnom ustálení príčinnej súvislosti medzi takým zásahom a porušením osobnostných práv žalobcu, je možné pristúpiť ku skúmaniu adekvátnosti požadovanej formy nápravy spôsobenej ujmy, splnenia podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, t.j. či žalobcovi vzniklo právo aj na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako i primeranosť výšky priznávaného zadostučinenia a pod.

36. V posudzovanom spore z odôvodnenia rozsudku plynie, že súd prvej inštancie vyhovujúci výrok I/ odôvodnil bez ďalšieho záverom, že: a) „zásahom objektívne spôsobilým negatívne dopadnúť na osobnosť žalobcu bolo vyjadrenie žalovaného, ktoré zaslal spolu s pozvánkou na členskú schôdzu približne 200 členom žalovaného a ktoré zverejnil na webovej stránke žalovaného, a teda uvedené vyjadrenie bolo takto prístupné aj širšej verejnosti“, b) „to, že sa takto žalovaný o žalobcovi vyjadril, nebolo v konaní sporné, avšak skutočnosť, že žalobca preukázateľne falšoval podklady pre fakturáciu, nebola nijako v konaní preukázaná“, c) „v konaní nebola preukázaná ani skutočnosť, že by údajné konanie žalobcu bolo predmetom trestného konania, ak teda malo ísť podľa žalovaného o falšovanie podkladov o fakturáciu“, d) „tvrdenie žalovaného je nedôvodné, a keďže bolo vykonané vyššie uvedeným spôsobom, je spôsobilé samo o sebe vzhľadom na obsah, ktorý súvisí s porušením zákona, vyvolať zásah do osobnosti žalobcu“ a súčasne uzavrel, že „kritika žalobcu žalovaným nie je kritikou oprávnenou“, nakoľko „z výpovedí svedkov p. V., ako aj p. Z., ako aj z listinného dôkazu na čl. 169 vyplynulo, že mohlo dôjsť k tomu, že sa drewná hmota vydávala iba za prítomnosti jednej osoby, a teda že sa pravidlo dvoch osôb nedodržiavalo, a teda prípadnú vzniknutú škodu nemožno pripísať iba žalobcovi“ a následne z uvedeného vyvodil, že „konanie žalovaného spočívajúce v uvedení nepotvrdených údajov o žalobcovi tak, ako je popísané vyššie, bolo spôsobilé zasiahnuť, resp. aj v skutočnosti zasiahlo vážnou mierou do osobnostných práv žalobcu, do jeho práva na dobré meno, ľudskú dôstojnosť a jeho vážnosť. Bolo vykonané spôsobom takým, aby zasiahlo väčšie množstvo ľudí, t.j. cca 200 členov družstva a širokú verejnosť“, a preto žalobe v časti o uloženie povinnosti žalovanému ospravedlniť sa žalobcovi vyhovel ako dôvodnej, „primeranej povahe porušenia osobnostného práva“ a „dostačujúcej vzhľadom na okolnosti, za ktorých ku konaniu žalovaného došlo“.

37. V korelácii s vyššie uvedeným je nutné v zhode so žalovaným v jeho odvolaní konštatovať, že takéto odôvodnenie nespĺňa požiadavku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie pri posudzovaní nároku žalobcu v odôvodnení rozsudku dôsledne z vyššie citovaných zákonných ustanovení a právnych zásad fakticky nevychádzal. Z odôvodnenia rozsudku totiž nemožno vyvodiť jednoznačnú odpoveď na otázku, ktoré konkrétne konanie (výrok) žalovaného žalobca považoval za zásah do jeho chránených práv a z ktorého vyvodzoval svoje právo na ochranu osobnosti, či sa žalovaný dopustil zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu žalobcu a v čom spočívala (či v porušení alebo len v ohrození osobnosti žalobcu v jej morálnej integrite), ako i otázku nedovolenosti zásahu, jeho intenzity a dôsledkov, existencie príčinnej súvislosti medzi zásahom a spôsobenou nemajetkovou ujmu. Navyše súd prvej inštancie vyhovujúci výrok I/ odôvodnil súčasne aj nijako bližšie nekonkretizovaným záverom, že „kritika žalobcu žalovaným nie je kritikou oprávnenou“ a na obranu žalovaného „ohľadom strpenia žalobcom vyššej miery kritiky vzhľadom na jeho verejnú funkciu v orgáne žalovaného“ súd argumentoval, že nebolo preukázané, aby sa bol žalobca dopustil falšovania podkladov pre fakturáciu, opomenúc pritom, že pri skúmaní primeranosti posudzovaného konkrétneho difamujúceho výroku je treba v prvom rade odlišiť, či sa jedná o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok, kritiku (či je oprávnená alebo neoprávnená), lebo podmienky kladené na prípustnosť každej z týchto kategórií sa líšia. Odvolací súd na tomto mieste pre úplnosť pripomína, že skutkové tvrdenie sa opiera o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania, pravdivosť tvrdenia je teda overiteľná. V zásade platí, že uverejnenie pravdivej informácie nezasahuje do práva na ochranu osobnosti, pokiaľ tento údaj nie je podaný tak, že skresľuje skutočnosť. Hodnotiaci úsudok naopak vyjadruje subjektívny názor svojho autora, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe vlastných (subjektívnych) kritérií. Hodnotiaci úsudok preto nemožno akokoľvek dokazovať, je však nutné skúmať, či sa zakladá na pravdivej informácii, či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná a či zásah do osobnostných práv je nevyhnutným sprievodným javom výkonu kritiky, tzn. či primárnym cieľom kritiky nie je hanobenie a zneuctenie danej osoby.

38. Ako opodstatnenú vyhodnotil odvolací súd odvoláciu námietku žalobcu nedostatočného odôvodnenia výroku II/ rozsudku v situácii, ak súd prvej inštancie výrok o zamietnutí žaloby v časti o uloženie povinnosti žalovanému nahradiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 5.000 eur súd odôvodnil bez ďalšieho iba záverom, že „žalobca nepreukázal tú skutočnosť, že bola znížená jeho dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti v tak značnej miere, ako to predpokladá zákon v § 13 Občianskeho zákonníka“, je potrebné vyvodiť, že z odôvodnenia napadnutého výroku II/ rozsudku o zamietnutí nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 Eur nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov a jednoznačným právnym záverom na strane druhej, ktorý sa dostal do zjavného nesúladu so skutkovými zisteniami, resp. z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú. Pretože povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 220 ods. 2 CSP) je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, už len z tohto dôvodu je nutné pristúpiť k jeho kasácii.

39. Odvolací súd dospel k záveru, že výrok I/ rozsudku je postihnutý i ďalšou vadou, ktorá činí tento výrok nesprávnym. Súd prvej inštancie nepostupoval v súlade s ustálenou judikatúrou najvyšších súdnych autorít, ak uložil žalovanému povinnosť zaslať písomné ospravedlnenie všetkým členom družstva, ktorých žalovaný ku dňu právoplatnosti tohto rozsudku eviduje v zozname svojich členov, avšak bez toho, aby týchto „členov družstva“ riadne identifikoval. Súdna prax je v tomto smere dlhodobo ustálená v závere, že odkaz na identifikáciu (v danom prípade osôb) v listinách, ktoré netvoría súčasť rozsudku, je neprípustný. Navyše v zmysle žalobného petitu žalobca sa domáha uloženia povinnosti žalovanému zaslať písomné ospravedlnenie tým všetkým „členom družstva“, ktoré bude žalovaný evidovať vo svojom zozname až ku dňu právoplatnosti rozsudku, t.j. splnenie povinnosti žalobca odvíja od skutočnosti, ktorá má ešte len nastať v budúcnosti, čo je tiež neprípustné. Vo výroku rozsudku súd pritom musí byť uložená povinnosť formulovaná určito a jednoznačne, aby nevznikla pochybnosť o rozsahu uloženej povinnosti. Nie je preto možné formulovať výrok rozsudku s odkazom na listinu, ktorá nie je súčasťou rozsudku a bez toho, aby bola k jeho písomnému vyhotoveniu pripojená. Súd prvej inštancie túto procesnú okolnosť a obsahovo neurčitý výrok I/ prehliadol.

40. Nedodržanie požiadavky na určitosť výroku // rozsudku predstavuje vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

41. Z uvedených dôvodov odvolaciu súde neostávalo iné, len rozsudok spolu s akcesorickým výrokom o trovách konania zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec vrátiť súde prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP) bez toho, aby sa vzhľadom na dôvody a výsledok rozhodnutia odvolacieho súdu zaoberal aj ostatnými odvolacími námietkami odvolateľov.

42. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie v intenciách právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tomto rozhodnutí, odstrániť vytýkané vady žalobného petitu a následne opätovne rozhodnúť o žalobcom uplatnenom nároku s prihliadnutím na všetky ním predložené a označené dôkazy a rozhodnutie odôvodniť v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP, obsahom ktorého budú jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, vrátane námietok žalobcu a žalovaného v priebehu tohto odvolacieho konania.

43. V novom rozhodnutí súd rozhodne aj o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

44. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je

podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).